

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

79026, м. Львів-26, вул. Козельницька, 4, тел./факс (032) 270-74-30
E-mail: ecoinst@mail.lviv.ua Код: ЄДРПОУ 05540066, МФО 820172,
ДКС України, м. Київ, р/рахунок 35218003000725

20.02.2018г. № 29

На № _____ від _____

Наукове обґрунтування до ліміту на використання природних ресурсів у межах території Карпатського біосферного заповідника у 2018 році шляхом проведення заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів та інших рубок (вирубування аварійно-небезпечних дерев уздовж автодоріг, розчистка кушів для підтримки лучних типів оселищ рідкісних трав'яних рослин у ПНДВ «Долина нарцисів»)

Відповідно до чинних норм природоохоронного законодавства, заходи щодо поліпшення санітарного стану в лісах природно-заповідного фонду проводять з метою сприяння збереженню та відновленню цінних лісових природних комплексів, забезпечення охорони й захисту їх від шкідників і хвороб, поліпшення властивостей лісу, а також раціонального використання лісових ресурсів.

Значна площа лісів Карпатського біосферного заповідника (КБЗ) представлена похідними ялиновими, буковими, грабовими та іншими насадженнями. Серед похідних лісових угруповань КБЗ найбільший відсоток займають штучні ялинові деревостани, які є біологічно й екологічно нестійкими й тому періодично пошкоджуються вітровалами та сніголамами, хворобами й шкідниками лісу.

У букових похідних лісах часто трапляються заражені трутовиком і гнилями дерева, які під час буревіїв вивалюються або ламаються їх стовбури.

Унаслідок осінніх 2017 року ураганних вітрів на території більшості ПНД відділень КБЗ з'явилися осередки вітровалів і буреломів. Крім цього, уздовж доріг з'явилися місця з небезпечними деревами.

Натурні обстеження пошкоджених лісових ділянок проведено у відповідності з вимогами нормативних документів (Закон України «Про природно-заповідний фонд України», «Правила поліпшення якісного складу лісів», «Санітарні правила в лісах України» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. №756), Положення про Карпатський біосферний заповідник).

Загалом слід відзначити, що відповідно до переліку заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів КБЗ, погодженого ДСЛП «Івано-Франківськіозахист» від 01.02.2018 р., Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації від 12.02.2018 р., Закарпатським обласним Управлінням лісового та мисливського господарства від 13.02.2018 р., оперативних природоохоронних заходів потребують ділянки насаджень загальною площею 77,8 га, на яких доцільно провести вибіркові санітарні рубки з вирубкою 3501 кбм деревини, у т.ч. 3228 кбм ліквідної.

Проведення суцільних санітарних рубок не передбачається.

У межах території заповідної зони Карпатського біосферного заповідника жодних заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів проводити не планується.

На обстежених ділянках видів рослин, що включені до Червоної книги України (2009) та рослинних угруповань, що включені до Зеленої книги України (2009) не виявлено.

У процесі проведення природоохоронних і лісівничих заходів на зазначених ділянках буде застосовано природозбережні технології, які сприятимуть відновленню порушених лісових екосистем і формуванню деревостанів за складом і структурою наближених до природних.

На цих ділянках після проведення заходів з поліпшення санітарного стану у деревостанах буде налагоджено моніторинг їх санітарного стану й динаміки природних процесів.

Вважаємо за доцільне проведення на території Карпатського біосферного заповідника у 2018 році заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркових санітарних рубок у пошкоджених деревостанах на загальній площі 77,8 га з вирубкою 3501 кбм, у тому числі 3228 кбм ліквідної деревини.

Проведення на пошкоджених лісів ділянках запропонованих заходів сприятиме покращенню санітарного стану деревостанів та підвищенню їх стійкості.

Унаслідок ураганних вітрів уздовж доріг лісогосподарського й протипожежного призначення та екотуристичних маршрутів утворилися осередки аварійно-небезпечних дерев. За погіршення погодних умов, дерева, які ростуть уздовж автодоріг, часто падають на них, створюючи загрози життю та здоров'ю громадян.

З метою запобігання виникнення нещасних випадків вважаємо за доцільне провести вирубування аварійно-небезпечних дерев в порядку інших рубок, а саме:

- у Богдан-Петроському ПНД відділенні з вирубуванням небезпечних дерев уздовж автодороги на площі 1,1 га об'ємом 38 кбм;
- у Марамороському ПНД відділенні з вирубуванням небезпечних дерев уздовж автодороги на площі 0,9 га об'ємом 89 кбм;
- у Рахів-Берлибаському ПНД відділенні з вирубуванням небезпечних дерев уздовж автодороги на площі 0,4 га об'ємом 24 кбм.

Також, планується провести у ПНД відділенні «Долина нарцисів» у кварталі 2 виділах 5, 6 розчистку від чагарникової рослинності та вирубку поодиноких дерев верби, берези, осики на площі 5,5 га. Їх вилучення на ділянках лучних екосистем заповідного урочища має важливе природоохоронне значення, оскільки сінокісні луки є оселищами значної кількості трав'яних рослин і, в багатьох випадках, є єдиним осередком існування численних, у тому числі й рідкісних лучних видів флори. Припинення вирубування чагарників у ПНД відділенні «Долина нарцисів» призведе до їх подальшого поширення, і як наслідок, до витіснення та зменшення популяції нарцису вузьколистого.

Отже, вважаємо доцільним у ПНДВ «Долина нарцисів» провести інші рубки (розчистку від кущів і вирубку поодиноких дерев) на площі 5,5 га з вирубуванням 99 км³ хмизу та 16 км³ дров з метою підтримання лучних типів оселищ рідкісних трав'яних видів рослин.

Директор Інституту,
д.б.н., с.н.с.

Зав. відділу охорони
природних екосистем
Інституту, к.б.н., с.н.с.

М.П.Козловський

О.О. Кагало